

SVENSKA KLUBBENS MEDDELANDEN

Organ för Svenska Klubben i Helsingfors r.f
Grundad år 1880 • Nummer 3, november 2018

Estlands självständighets 100-årsjubileum firades bl a med en bal i Katharinenthal Schloss, numera kallat Kadriorg i Revals utkanter. Svenska Klubben i Reval stod förträffligt för arrangemangen, som refereras närmare i detta blad.

Klubbens irrfärder för oss till Moldavien och Transnistrien, Oslo, Tammerfors, London och tillbaka till Helsingfors.

Fotona är tagna av klubbhövdingen och bitr. intendenten.

Läsarna tillönskas medryckande stunder inför julhelgen.

SVENSKA KLUBBENS MEDDELANDE

Nr 3, november 2018 | Grundad 1961 | ISSN 0357-8798 |

Utgivare Svenska Klubben i Helsingfors rf, grundad 1880
Mauritzgatan 6, 00170 Helsingfors
www.klubben.fi

Redaktör Henrik Degerman (050 64073, minne@kolumbus.fi)
Utkommer i februari, april och november. Upplaga 700 ex.
Bidrag till nr 1, 2019 sänds till redaktören senast 6.2.2019

Annonser carl-johan.hindsberg@svenskutveckling.fi
helsida 425 euro, halvsida 290 euro, moms 0 %

Ombrytning rabbe@sandelinmedia.com

Tryck Whyprint, Helsingfors, upplaga 700 exemplar

SVENSKA KLUBBEN
I HELSINGFORS

Funktionärer

Henrik Litonius, *sekreterare*
henrik.litonius@gmail.com

Wilhelm von Nandelstadh, *ekonom*
wilhelm.von.nandelstadh@penandhammer.com

Henrik Hultin, *klubbhövding*
040-7300348 | henrik.hultin@synocus.com

Jockum Andersin, *disponent*
040-5001056 | jockum.andersin@aktialkv.fi

Veikko Kantola, *intendent*
040-7798823 | vjkantola@nic.fi

Peter Edgren, *biträdande intendent*
peter.edgren@statskontoret.fi

Patrik Lerche, *registrator*
0400-418 879 | patrik.lerche@tresmeder.fi

Mikael Westerback, *utensilier och adresser*
050-5366999 | mikael.westerback@gmail.com

Henrik Creutz, *biträdande klubbhövding*
henrik.creutz@malmgard.fi

Magnus von Knorring, *nordiskt sändebud*
magnus.von.knorring@fondita.fi

Styrelse

ordförande Henry Wiklund

vice ordförande Henrik Hultin
medlemmar Patrik Lerche, Rabbe
Sittnikow, Veikko Kantola, Magnus
von Knorring och Wilhelm von
Nandelstadh

Klubbafton med föredrag och middag varje onsdag kl. 18.

Restaurang öppen enligt beställning tel. 09-6128 6350,
restaurangchef Hanna Korelin, kökschef Hannu Heikkilä.

Nolla vid Elisabetsgatan är öppen ons-fre och lör kl 12-24

www.restaurantnolla.com

Ordförande har ordet

Detta handlar om en bokhylla. Närmare bestämt hyllan i tv/läsrummet i Klubbvåningen (klubbhusets tredje våning). Det är redan decennier sedan de kommunala biblioteken passerade föreningars privata dylika. Klubben hade i tiden ett eget bibliotek med organiserad anskaffning och utlåning av böcker.

Intendenterna har nu gjort en insats för att ge den omtalade bokhyllan ny aktualitet. Praxis är att Klubben får/anskaffar böcker av författare som presenterar sina verk i huset. Därtill har vi mottagit ett antal böcker av intresse. Nu har böcker gjorts tillgängliga för medlemmarna. Kolla hyllan med författare som Nils Erik Forsgård, Torsten Ekman, Kari Nars, Lars Rönn, Mikael Reuter, Anvi Gardberg & Anders Gardberg & Aapo Roselius, Sten Ekman, Stefan Lundberg & Leif Weckström, Erik Granqvist, Julia Dahlberg & Joachim Mickwitz, Pirjo von Herten, Henry Wiklund och många fler. När detta skrivs finns inom synhåll författare som Staffan Bruun och Pär Stenbäck. Botanisera i hyllan och låna gärna för en vecka – från klubafton till klubafton.

I hyllan hittas också intressanta historiker över många olika klubbar, såväl vänklubbar som andra sammanslutningar. Därtill "årsböcker" från Svenska folkskolans vänner (SFV) och Svenska litteratursällskapet i Finland (SLS). Uppslagsverk finns inklusive det aktuella Biografiskt lexikon för Finland och boken Konstens Andersudde efter Klubbens besök hos Anders Wiklöf på Åland. Där återfinns också "tidskrifter"

sof Magasinet (SFV) och Källan (SLS), Fanbäraren (Nylands brigad) och Gillebladet (Handelsgillet i Helsingfors) samt Finlandsfrivilliga från Sverige.

Klubbens medlemmar har ju också tillträde till vänklubbarna. I hyllan finns aktualiteter som berättar om vissa; Klubb Nytt (Sällskapet i Stockholm), Bulletin (The Royal Bachelors' Club i Göteborg) och East & West (The East India Club i London). Svenska Klubben i Åbo utger Klubbiv och från Vasa föreligger klubbens programfolder.

Hoppas den uppgraderade hyllan kan vara till glädje. I övrigt satsar Klubben på att leva upp till förväntningarna som en aktiv sällskapsklubb. Detta återspeglas också i referat i Meddelanden.

Henry Wiklund

Klubben i Moldavien och Transnistrien

Klubben besöker gärna udda platser med en historisk anknytning. Ett lämpligt resmål för höstens utlandsresa som med råge fyllde båda dessa krav var Moldavien och utbrytarrepubliken Transnistrien.

Vi känner alla till kalabaliken i Bender – då Karl XII med sina mannar kastades ut ur Turkiet. Det Osmanska riket omfattade i början av 1700-talet även det som vi idag kallar för Moldavien. Området är också känt som Bessarabien eller som en del av Dakien. Staden Bender eller Tighina ligger i Transnistrien – ett område i östra Moldavien som styrs av en ryssvänlig regim och understöds av Ryssland. Transnistrien är inte erkänt som en självständig stat av någon så situationen är rätt komplicerad och hör till gruppen frusna konflikter. För att komma in i Transnistrien kör man över en gräns som bevakas av Moldaviska trupper, ryska sk. fredsbevarare och Transnistriiska gränsposteringar. Ett tio timmars visum skrivs ut vid gränsen då man uppvisar sitt pass. Transnistrien har en egen valuta som bland annat består av mynt i plast.

Totalt deltog 25 herrar i resan i början av oktober. Resan ner till Moldaviens huvudstad Chisinau gick behändigt med Ukraine Airlines via Kiev. Den första dagen bekantade vi oss med sevärdheterna i staden tillsammans med vår lokala guide fil. dr Natalia Alhazov. Bland annat besökte vi det historiska muséet som gav oss en inblick i

landets brokiga historien. Området som vi idag känner till som Moldavien har under historiens gång rört på sig mellan öst och väst. Moldavien har bland annat i modern tid varit en del av Ryssland men också en del av Rumänien. Det moldaviska språket är egentligen rumänska och kopplingen till Rumänien är än idag stark. Efter första världskriget förenades Moldavien med Rumänien. Efter andra världskriget blev området en del av Sovjetunionen. Samtidigt lösgjordes kustremsan vid Svarta havet från Moldavien och kopplades ihop med Ukraina. Detta betyder än idag att Moldavien saknar egen kust. År 1991 efter Sovjetunionens fall förklarade sig Moldavien självständigt. Landet hör till ett av de fattigaste i Europa och korruption är inte ett helt obekant begrepp i Moldavien.

På eftermiddagen den första dagen besökte vi Cricova vingård strax utanför huvudstaden. Vinproduktionen och även

produktionen av mousserande viner är omfattande i Moldavien och klimatet är synnerligen gynnsamt för vinodling. I Cricovas underjordiska gångar där vinet förvaras fick vi bl.a. se flaskor från Görings vinsamling men även Putins och Merkels vinsamlingar. Vi fick även smaka på produkterna och inhandla viner. Totalt har Cricova 120 km underjordiska gångar.

Det ville sig inte bättre än att man just detta veckoslut då Klubben besökte Chisinau även firade en stor vinfestival i centrum av staden. Vinproducenterna ställde ut sina produkter och bjöd frikostigt på provsmakning – en stor folkfest i det sommarvarma vädret.

Följande dag besökte vi Transnistrien. Bender ligger ca 60 km från Chisinau. I centrala Bender finns en minnessten över de soldater och officerare av den svenska konungen Karl XII's armé som dog och dödades i staden under perioden 1709–1711. Den stora sevärdheten i Bender är den mäktiga turkiska borgen som ligger vid floden Dnestr. Borgen har rustats upp och innehåller även ett museum där Karl XII och hans tid i staden uppmärksammas på ett fint sätt. Efter besöket i Bender fortsatte

vi till Transnistriens huvudstad Tiraspol och ett besök vid brandyfabriken Kvint. Efter guidningen i fabriken och muséet blev det provsmakning av produkterna tillsammans med fabriken unga och trevliga guide. Många sorter provades och stämningen var allmänt uppsluppen – rent av rörd. Innan vi återvände till Chisinau gjorde vi ett kort stopp vid den plats där Karl XII hade sitt läger 1709–1713 och där kalabaliken ägde rum 1713. Platsen ligger idag i en by med lokal bosättning men även där finns en minnessten som uppmärksammar händelserna för mer än trehundra år sedan.

Den sista dagen gjorde vi en utfärd till landsbygden norr om huvudstaden dvs. Orhei Veci. Vi besökte de vackra Kodryber-

gen och byn Botucheny med det intressanta bergsklostret. En lantlig lunch intogs med viner som avslutades med lokal grappa serverad ur generösa kannor. På kvällen innan avskedsmiddagen var vi inbjudna till Sveriges ambassad i Moldavien. Den nyutnämnda ambassadören Anna Lyberg tog emot oss tillsammans med sin svenska personal. Vi fick höra om situationen i Moldavien och utmaningarna som finns – både de politiska men även de ekonomiska. Utbildningsnivån är låg i Moldavien, ekonomin svag och många ungdomar flyttar till andra länder för att söka sin lycka där. Av de nordiska länderna är det endast Sverige som upprätthåller en ambassad i Moldavien. De övriga nordiska länderna sköter förhållandet till Moldavien via Bukarest.

Åter en lyckad höstresa. Resan ordnades denna gång av Arial Travel Oy och Albina Hyvärinen, en resebyrå som specialiserat sig på resor till Östeuropa.

Klubbhövdingen

Nordiskt möte i Oslo

Onsdagen den 5 september till fredagen den 7 september var det återigen dags för det årligt återkommande Nordiska Mötet.

Det är en sällsynt trevlig tradition som fått en klart fungerande struktur. Mötet arrangeras regelbundet i någon av följande klubbar. Från Finland deltar Svenska Klubben i Helsingfors, Svenska Klubben i Åbo samt Helsingfors Börsklubb. Från Sverige deltar Sällskapet och Nya Sällskapet från Stockholm samt The Royal Bachelors' Club från Göteborg. Ett fräscht inslag var Anders Hedman som representerade Svenska Klubben i Reval. Som värd i år stod Det Norske Selskab som även firade sitt 200 års jubileum. Värdig ålder måste man säga.

Värdigheten syntes i allt. Deras klubbutrymmen är verkligen en fläkt från gångna tiders stilfulla elegans. Inramad av Norsk bildkonst, främst Munch, antikviteter, vackra salar bidrog till att deltagarna genast kände sig mer än välkomna.

Programmet under de tre dagarna var digert och minutiöst planerat. Det börjar verkligen bli en tuff uppgift för respektive klubbar att hålla årets standard. Allt från mera lättsamma nöjen, som golf, lerduveskytte och bridge, till intressanta besök på kultursevärdheter som Munchmuséet och Fridtjof Nansens Institutt.

Utöver det sportliga och kulturella hade värdarna engagerat goda talare som bl.a.

Dr. Geir Hönneland som belyste Norden ur olika politiska perspektiv.

Det politiska temat blev ytterligare konkretiserat under fredagen då det ordnades en panel bestående av prominenta personer från våra klubbbländer som diskuterade nordiskt samarbete. Mera om detta i klubbisen Henrik Wiléns förträffliga reportage som finns på annan plats i detta medlemsblad.

Fredagen innehöll också mötesförhandlingar med representanter från de olika klubbarna. Gemensamma spörsmål diskuterades. I det mesta är alla rörande eniga vilket förgyller känslan av samhörighet som oftast är så naturlig bland oss nordbor. Den hos oss brännheta frågan om kvinnligt deltagande i våra herrklubbar möttes, bland de icke finländska klubbarna, med förvånadens finger i häpnadens mun.

Den välförtjänta festmiddagen på fredag kväll intogs festligt i smoking på Norske Selskabet. Till allas glädje ordnades det i samband med middagen en ”Snapsevisekonkurrans”. Första priset gick denna gång till The Royal Bachelors Club. Här måste dock sägas att Svenska Klubben i Åbo också hade ett väldigt bra inlägg.

Det kvinnliga inslaget under kvällen var den skönsjungande sopranen Eirin

Rognerud samt den mångbegåvade Natallia Papova.

Med sinnena fyllda av känslor och med munnen ännu trånande efter de kulinariska rätterna avslutades kvällen i något av de väldoftande gemaken. Mjuka fåtöljer och förnimmelsen av cigarrdoft och ädla drycker fick undertecknad att göra vissa

reflexioner. Redan det att ha glädjen av att få lyssna till skandinaviska tungomål gör en glad. Böljande åboländska till glättig, pigg norska bidrog till känslan av gemenskap. Det förundrar mig dock varför dessa unika tillfällen inte attraherar flera av våra klubbars medlemmar. Framförallt, var är de yngre bröderna?

Finland representerades av ca dryga 20 delegater. Gott men medelåldern

är tämligen hög. Det kan ju naturligtvis förklaras med att yngre inte har tid och råd. Detta är naturligtvis en prioriteringsfråga. Men om man däremot tänker på vilket naturligt nätverk som kan byggas upp bland de olika klubbmedlemmarna så är det ju dessa kontakter som kan leda miltalsvis. Fantastiska centralt belägna lokaler som fritt kan användas för kundluncher och mötestillfällen. Verkligen unika verktyg ligger oss tillhanda. Använd dem och kom med och ta del av allt vad våra nordiska klubbar kan erbjuda var och en av oss. Kom ihåg att förbättrat nordiskt samarbete kräver var mans insats. Vi vill väl hellre vara det femte nordiska landet än det fjärde baltiska?

Magnus von Knorring

FINNS I VÄLUTRUSTADE LIVSMEDELSAFFÄRER

Havets Delikatesser

ÄYRIÄISTUKKU * GAMLA VINTERVÄGEN 8 A, HELSINGFORS
TFN 09 774 5020 * WWW.AYRIÄISTUKKU.FI

Våren 2018 - avslutande klubbaftnar

Den 16 maj

Den 16 maj 1918 ledde den vite generalen Mannerheim de vita truppernas intåg i Helsingfors efter frihetskrigets slut. Denna dag förklarades 1921 som arméns flaggfest och firades som sådan både av försvarsmakten och vida medborgargrupper fram till 1942, då dagen på initiativ av marskalken av Finland Mannerheim flyttades till dennes fördelsedag den 4 juni.

Svenska Klubben fann dock orsak att fira 100-årsdagen av den 16 maj 1918 genom en minnesdag. Först samlades man i Mannerheimmuséet i Brunnsparken för en rundvandring. Därifrån tågade gruppen i det vackra värvädrat genom de södra stadsdelarna till Kaserntorget. Utanför det gamla sparbankshuset, numera säte för högsta förvaltningsdomstolen, höll man upp för en förfriskning, medan Henrik Degerman belyste husets tidigare funktion som hyreslokal för Klubben.

Den 16 maj 1918 hade general Mannerheim gett en middag för sina närmaste

medarbetare i kriget. Nu samlades Klubben där för middag. Till först gav Carl-Johan Hindsberg en exposé om frihetskampen från februarimanifestet 1899 till denna dag för hundra år sedan. Det faktsäckade anförandet gav en klar bild över händelsernas gång och gav inledningen till en animerad middag. Klubben hade på ett värdigt sätt ihågkommit intåget i Helsingfors.

H D

Tammerfors i maj

I samband med Klubbens besök i Tammerfors den 31 maj hedrade Strömmings Akademien sin tidigare medlem Bo Backström med att lägga ner en krans vid Bos gravsten på Kalevankangas begravningsplats. Bo var en aktiv medlem i Klubben och medlem i styrelsen, samt dekorerad med Klubbens förtjänsttecken. Bo Backströms minnesfond har ofta gynnat Klubben de senaste åren.

Klubbafton den 2 maj

Klubbträff den 6 juni

Säsongavslutning den 13 juni

Porträttmålare

Namnen på konstnären som målat ordförandens porträtt blev omkastat i Meddelandens senaste nummer. Det skall vara Serguei Zlenko. Red.

Estland hundra år!

Svenska Klubben i Reval uppmärksammade Estland 100 år med den Revalska Slottsbalen sista lördagen i september. Frackmiddagen avec inleddes med champagnemottagning på Svenska Klubben i Revals utrymmen i charmiga Gamla stan. Den festliga middagen ordnades på Kadriorgs slott från 1700-talet. Festtalare på middagen var Estlands tidigare statsminister Taavi Rõivas. Klubbens hälsning framfördes av vår ord-

förande Henry Wiklund. Henry förlänades också den högsta utmärkelsen från Svenska Klubben i Reval av deras ordförande Anders Hedman. Svenska Klubben i Åbos hälsning med sång framfördes av Magnus Gräsbeck. Kvällen fortsatte med dans till levande musik. Från Helsingfors deltog totalt ett tjugotal personer i festligheterna. Totalt deltog ett hundratal personer från flera länder i middagen.

Sommarresa till Tammerfors 2018

Klubben har under året uppmärksammat händelserna i Finland för hundra år sedan. Det föll sig därför naturligt att besöka Tammerfors och samtidigt få en uppfattning om de hårda strider som ägde rum våren 1918.

Under uppresa gjordes ett kort stopp vid det nyrenoverade pansarmuséet i Parola. Där även pansarvagnar från första världskriget finns till påseende.

Kimmo Sasi som är medlem i Svenska Klubben i Tammerfors fungerade som vår guide under resan. Kimmo berättade sakkunnigt om situationen som föregick de hårda slaget vid Tammerfors och om striderna. Vi inledde besöket i Tammerfors med att notera Viktor Janssons frihetsstaty vid Hämeenpuisto.

Lunch intogs i det Nottbeckska palatset Milavida som även har en nära koppling till händelserna 1918. Gunnar Melins kompani intog palatset men måste sedan

dra sig tillbaka över isarna. Händelsen har beskrivits i Claes Olssons film "Taistelu Näsinlinnasta 1918". Spår av striderna kan ännu ses i palatset. Minnesåret till ära hade muséet en specialutställning gällande försöken att göra Finland till monarki hösten 1918. Själva palatsets bakgrund och familjen Nottbecks på många sätt tragiska historia presenteras även på ett fint sätt på muséet.

Vår rundtur fortsatte till Leinola ett gott stycke utanför Tammerfors för att där besöka Mannerheims staty. Den i tiden omtvistade statyn ligger avlagset uppe på en kulle från vilken man har en fin utsikt över Tammerfors. Man kan väl föreställa sig att Mannerheim lett sina män från Leinola. En skål intogs till minnet av händelserna 1918.

På vägen tillbaka mot centrala Tammerfors besökte vi Kalevankangas begravningsplats. Som känt var de hårdaste striderna just på Kalevankangas och förlusterna på båda sidorna var stora. Det var även här Olof Palme stupade den 3 april 1918. På Kalevankangas finns minnesstenar både för de vita och de röda samt en minnessten för de svenska frivilliga som deltog i frihetskriget.

Den historiska delen av besöket avsluta-

des på muséet Vapriikki och utställningen Tammerfors 1918. En gripande utställning som beskrev de tragiska händelserna i vår historia våren 1918.

Dagen avslutades med middag på Svenska Klubben i Tammerfors. Ett stort antal medlemmar från vår vänklubb hade ställt upp på middagen och stämningen var munter.

Klubbhövdingen

Norden i en orolig omvärld

I samband med det nordiska mötet i Oslo i regi av Norske Selskap bjöds, förutom på intressanta exkursioner och god mat och dricka, på ett givande förmiddagsseminarium under rubriken ”Nordisk samarbeid i en uventet urolig verden”.

Flyktingströmmar som sedan hösten 2015 dominerat den politiska debatten i hela Norden, en oberäknelig amerikansk president som försvagar Natos mandat, ett förestående Brexit som försvagar EU och en instabil tysk inrikespolitik där Merkel får allt svårare att sätta agendan. Det var den bekymmersamma bakgrunden för fyra insiktsfulla inlägg åtföljda av en livlig diskussion. Debatten leddes av Norges ambassadör i Stockholm Christian Syse.

Mycket snack och litet verkstad

Först ut var statsvetaren Asle Toje som är medlem i den norska Nobelkommittéen. I en smått provocerande ton konstaterade han att det nordiska samarbetet i allmänhet är som en trevlig familjesammankomst som inte levererar varan. Mycket snack och litet verkstad, med andra ord.

Men Toje var mån om att betona att hela uppsättningen beror på förväntningarna.

Se på hur Norden såg ut 1945 och den misstänksamhet som fanns mellan de nordiska länderna. Idag är läget ett annat och det är självfallet det nordiska samarbetets förtjänst. Utan Nordiska rådet

(grundat 1952, Finland kom med 1956) och Nordiska ministerrådet (1971) skulle Norden inte vara en så integrerad region som det trots allt är.

Han påpekade att det aldrig blev en nordisk försvarsunion som skulle ha lagt grunden för ett förpliktande samarbete och att de nordiska länderna i allt för hög grad poängterar suveräniteten för att kunde bilda ett enhetligt block. Det nuvarande säkerhets- och försvarspolitiska samarbetet ansåg han att inte var tillräckligt förpliktande.

Han påpekade också att det nordiska samarbetet har en lingvistisk dimension. Tidigare kommunicerade till exempel statsministrarna på ”skandinaviska” medan de i dag använder engelska. Om de skandinaviska språken ersätts av engelska går något förlorat i gemenskapen.

Dessutom lyfte han fram kulturskillnaderna som märks i allt från politik till näringslivet och kultur.

Vi är inte så lika som vi tror, även om kulturskillnaderna inte skall överdrivas.

Samarbetet lider av att länderna på viktiga områden har olika prioriteringar, inte minst i förhållande till Nato och EU.

Skapelsens krona...

Anders Björck, tidigare svensk försvarsminister och landshövding i Uppsala län och f.d. ordförande för Sällskapet i Stockholm konstaterade för sin del att Norden förvisso

är skapelsens krona där det mesta fungerar väl och de nordiska länderna toppar alla tänkbara internationella rankinglistor, men att det idag saknas en drivande dynamik i Norden.

Det nordiska samarbetet måste få en global inriktning annars hamnar vi på efterkälken i förhållande till konkurrenterna.

Björck underströk också att summan av de bilaterala relationerna stärker Norden, men att beslutsfattarna måste göra mera. I den efterföljande debatten efterlyste han en värdebatt både på nationell och nordisk nivå.

Om vi inte för en diskussion om vilka värderingar som skall styra samhället hamnar vi på villospar.

Norden väcker intresse

Peter Stenlund, Finlands tidigare ambassadör i Oslo och fram till i år statssekreterare på UM (och medlem i Svenska klubben i Helsingfors), framhöll å sin sida att det nordiska välfärdssamhället fortfarande är attraktivt och väcker internationellt intresse. Stenlund påpekade att de tre nordiska EU-länderna har ett starkt lag i kommissionen där Jyrki Katainen ansvarar för sysselsättning, tillväxt och investeringar, Cecilia Malmström för bland annat handelsfrågor och Margrethe Vestager för konkurrensfrågor. Han var inte lika säker på att Norden får lika inflytelserika poster i nästa EU-kommission.

På det internationella planet bör Norden agera gemensamt i alla relevanta sammanhang, sade Stenlund och lyfte fram FN där det svenska medlemskapet i säkerhetsrådet gynnar hela Norden.

Estlands konsul i Göteborg Lars-Eric Boreström, med ett långt förflutet i affärlivet (och medlem i Royal Bachelors' Club i Göteborg) lyfte å sin sida fram den nordiska gemenskapens långa tradition av folkligt samarbete som skett bland annat via vänortsrörelsen. Boreström drog en lans för att Estland skulle upptas i den nordiska familjen.

I den efterföljande diskussionen framhöll Finlands nya ambassadör i Oslo, Mikael Antell att situationen ingalunda är så problematisk för det nordiska samarbetet och hänvisade bland annat till den så kallade Stoltenbergrapporten som utkom 2009. Den tidigare norska utrikes- och försvarsministern Thorvald Stoltenberg listade upp 13 punkter som länderna kunde samarbeta kring och när det begav sig ansåg mången expert att det var orealistiskt, men Antell framhöll att de flesta punkterna på Stoltenbergs lista, bland annat solidaritetsförklaringen, har prickats av.

Språkets betydelse

Språkfrågan fick inte det utrymme den kanske hade behövt eftersom de skandinaviska beslutsfattarna för det mesta klarar av samarbetet på sina respektive modersmål. För isländska och finskspråkiga politiker är läget däremot ett annat.

Behärskar man inte svenska blir man ohjälpligen på efterkälken i nordiska sammanhang. Engelskan är förvisso allt oftare mötesspråket, men trivselspråket, ”hyggespråket” i pauser, på mottagningar, luncher och middagar är oftast ett skandinaviskt språk. Därför borde den nordiska dimensionen betonas när svenskans ställning

som utbildningsspråk i Finland diskuteras.

President Paasikivi framhöll på sin tid att svenskan är en utrikespolitisk fråga för Finland. Den visdomen har dessvärre fallit i glömska. Samtidigt som geografien inte ändrat bör finländarna ställa sig samma fråga

som för 100 år sedan under självständighetens första decennium och för 50 år sedan under kalla kriget: Vill vi vara det femte nordiska landet eller de fjärde baltiska?

Henrik Wilén

Framtidsbulletiner

Introduktionsmiddag för nya klubbmedlemmar och faddrar ordnas den 29 november. Alla intresserade klubbmedlemmar välkomnas då för att höra om Klubbens verksamhet.

Fredagen den 30 november ordnas **Jackettlunch**. Föredrag av VD Risto E.J. Penttilä. Medlemmar även från Svenska Klubben i Reval samt Helsingfors Borsklubb inbjudna.

Bjälklagets kroppåskanna ordnas denna höst måndagen den 3 december. Bjälkarna bjuds då på traditionell ärtsoppa, punsch och plättar. Bjälkskrivaren Patrik Lerche tar emot anmälningar. Bjälkinsatser kan göras året om – intresserade uppmanas kontakta ordförande Henry Wiklund eller Patrik Lerche.

Lucialunch – årets höjdpunkt infaller lördagen den 15 december klockan 13.00. Förhandsanmälningar droppar in med jämn takt så det gäller att vara ute i god tid. Förhandsanmälningar kan göras till klubbhövdingen, via Klubbens hemsidor eller via Klubbens Facebook sida.

Vårterminen inleds med snaps, öl och korv tillsammans med Muntra Musikanter onsdagen den 9 januari 2019. En munter kväll med hurtig sång.

Lördagen den 2 mars 2019 ordnas åter **MM's spex** för klubbmedlemmar avec. Boka redan nu dagen i din kalender. Garanterat kulturellt och roligt.

Torsdagen den 7 mars 2019 besöker vi **Svenska Klubben i Åbo**. Vi bekantar oss då med Åbo klubbens nya utrymmen i Bassihuset vid Auragatan 1.

Patrick Donner i det brittiska parlamentet

I den förträffliga tidskriften Kanava ingick tidigare i år en artikel av Antti Halonen om två lejon i det brittiska parlamentet, Konni Zilliacus och sir Patrick Donner. Halonen har varit anställd vid Finlands institut i London och måste anses som kunnig i brittiska förhållanden.

Patrick Donner intresserar oss som son till Ossian Donner, byggherre av klubbhuset i Kronohagen. Familjen Donner, som flyttade in 1900, drabbades av den röda revolutionen 1917 och bosatte sig sedan i London. De återkom aldrig till Finland och deras hus såldes till Svenska Klubben 1931.

Donners kontakter till Finland har utförligt beskrivits i häftet Svenska Klubben och dess hus, Svenska Klubbens Meddelanden

nr 3, 2005. Halonen redogör närmast för Patrick Donners verksamhet i det brittiska parlamentet, dit han invaldes 1937 för de konservativa och avgick 1955 med titeln sir. Konni Zilliacus invaldes 1945 för arbetarpartiet och satt för dem till 1967.

Ossian och Patrick Donner var speciellt väl beredda för livet i Storbritannien. Ossians hustru Violet var född skotska och paret umgicks i de högsta kretsarna, bl a med kung George V. Patrick var till en början lierad med Winston Churchill, men deras vägar skiljdes 1938, då Patrick understödde de fascistiska strävandena. Ingenting av donnrarna hade någon kontakt med Finland efter 1917.

H D

Canarius

om politiska agendor

”Canarius tycker att den politiska diskussionen är undermålig, uppförstorar enskilda detaljer, dialogen urartar till skäll på regeringen och helheten förloras.” Detta är ett citat av Canarius själv i Meddelanden nr 2, 2018. Canarius nödgas återkomma till debatten, då den inte korrigerats trots senaste kåseri...

Finland anses allmänt uppleva en hygglig ekonomisk tillväxt, sysselsättningsgraden ökar och på sina håll råder arbetskraftsbrist. Trots detta ökar statsskulden och 180 000 personer är arbetslösa. I enlighet med sitt uppdrag jobbar landets regering med åtgärder för att öka utbudet av arbete och minska arbetslösheten, som borde halveras för att man ska tala om god sysselsättning. Regeringens medel är begränsade, men ett konkurrenskraftsavtal roddes i land och när detta skrivs är det högaktuellt att sänka anställningströskeln i småföretag genom att underlätta korrigeringen av en felanställning.

Fackföreningsrörelsen reagerar mot alla försök att som det heter minska anställningstryggheten, i detta fall i småföretag = högst tio anställda. Strejkvapnet skramlar mot den lagstiftande makten, medan från regeringshåll uttalas konspirationsteorier om facket aktiva uppbackning av socialdemokraternas ordförande till statsminister efter förestående riksdagsval. När detta skrivs har

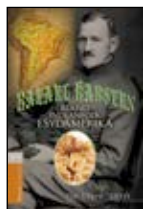
fackets mobilisering till aktion mot den lagstiftande makten fått massiv synlighet.

Det är nämnda synlighet Canarius vill peka på. Medierna trycker tjocka rubriker och talar högljutt om försämrade anställningstrygghet, alltså försämrade anställningstrygghet. Närliggande exempel: HBL publicerar en helsida text från de finlandssvenska tidningarnas gemensamma pressbyrå Svensk presstjänst. En hel sida, inklusive faktaruta, foto och feta rubriker om regeringens planer på FÖRSÄMRAT ANSTÄLLNINGSSKYDD. Trots faktaruta inte ett ord om AVSIKTEN med denna lagstiftning – att öka sysselsättningen, att underlätta att rätt person kommer på rätt plats i arbetslivet. Inget sammanhang, bara negativt om regeringen. Detta kallar Canarius att Svensk presstjänst satt en agenda liktydig med fackföreningsrörelsens. Objektiv journalistik??

Det är inte utan att tankarna går till arbetsminister Jari Lindström, som själv upplevt såväl arbetslöshet som uppdrag inom fackföreningsrörelsen. Han försvarar osjälviskt den tilltränkta lagstiftningen. Måne där skulle finnas konstruktivt ämne för ordförandeskap i ledande fackförbund? Aj nej, orätt parti förstås. Men borde Finland kanske justera rätten till politiska strejker?

Ge en julgåva med innehåll!

Rafael Karsten – bland indianfolk i Sydamerika

I sin biografi över etnologen och religionsforskaren Rafael Karsten (1879–1956) hittar **René och Raili Gothoni** tre sammanbindande teman: religion, äventyr och utanförskap – alla med rötter i Karstens barndom och uppväxt. Hans äventyrliga, djupgående och banbrytande forskning bland indianfolken i Sydamerika ledde till stor popularitet, men senare anpassade han sig inte till utvecklingen inom antropologin och sociologin, och blev en outsider inom den akademiska världen.

Sigrid Schauman – med palett och penna

Sigrid Schauman (1877–1979) var kvinna, bildkonstnär, kritiker, ensamförsörjare och modernist under en tid som inte gynnade en sådan rollblandning. Som konstnär intresserade hon sig mer för färg än för form; både landskapen och porträtten är särpräglade och sensibla. **Camilla Granbackas** heltäckande biografi visar hur Schauman utvecklades ännu som 80-åring, och hur hon på äldre dar anammade ett rätt burdust sätt att umgås, troligtvis för att hon i själva verket var en rätt blyg person.

Läs mer om SFV:s biografiserie på www.sfv.fi/bok

Posti Green

Nya medlemmar

Klubbens styrelse har inballoterat följande nya medlemmar:

Dag Nyqvist
Jens Christian Andersen
Philip Sirén

Vi önskar herrarna välkomna och hoppas att de skall trivas i vår krets!